

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah štev. 3.

St. 1. V Ljubljani, 15. januarija 1896. Leto XIII.

Obseg: Ob novem letu. — Skušnje govedorejca. — Majfartove prevozne štedilne peči. — Opravila pri čebelnjaku meseca januarja. — Opravila pri čebelnjaku meseca februarja. — Kako se dá pridelovanje lanu povzdigniti. — Riparija. — Sadno drevje in trata. Razne reči. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva. — Tržne cene. — Inserati.

Ob novem letu.

Sedaj, ob pričetku novega leta, se držimo le stare, lepe navade, če tudi iz uredništva našega lista zakličemo svojim bralcem „veselo novo leto!“ Pač ga ni stanu, ki bi potreboval veselejšega novega leta, t. j. sploh boljših časov, nego je kmetijski stan. Upanje, da taki časi gotovo še pridejo, vzdržuje kmetovalca pri težki borbi za obstanek. Da, prišli bodo boljši časi; toda ne čakajmo jih s prekrizanimi rokami, marveč priborimo si jih. Če je rek: „Sam si pomagaj in pomagal ti bo Bog“ kje na mestu, gotovo je na mestu pri kmetovalcu ob sedanjih razmerah. Dokler bode naš stan živel zaspan in bo gospodaril starokopitno, ne zmenec se za nove gospodarske, državljanske, socialne in druge razmere, toliko časa naj ne upa izpremembe k boljšemu. Časov pečenih prepelic ni več, najmanjši košček kruha si je treba priboriti z delom. Delati in zopet delati ter pošteno živeti, da Bog dá delu svoj blagoslov, to je edino sredstvo boljšati slabe razmere. To velja za posameznika, posebno pa za cel kmetijski stan skupaj. Kaj pomaga, če je posamezen gospodar priden, pošten in napreden, če mu pa razmere vzlic temu ne dajo napredovati. Za kmetijski stan žalostne časovne razmere odpraviti, oziroma zboljšati, bodi ena naših prvih nalog, a ker tega posameznik ne more storiti, se moramo družiti in z združenimi močmi delati za napredek. Kakor se drugi stanovi družijo in z vso silo delujejo za svoj gmotni napredek, tako moramo delati tudi kmetovalci. Za združenje je pa potrebno središče, okoli katerega se zbirajo posamezniki, in tako središče je naša družba. Kdo more tajiti uspehe naše družbe, ki so od leta do leta večji in lepši, in sicer v tej meri, kolikor močnejša je družba, t. j. kolikor več udov ima

in kolikor bolj prodirajo njena načela med kmetovalce! Kranjska kmetijska družba in nje mnogoštevilne podružnice so učinile mnogo dobrega, a bodo še več, ko bodo kmetovalci splošno spoznali potrebo skupnega delovanja. Res je, da je važna naloga naše družbe, pospeševati na vse dane načine posamezne panoge kmetijstva, a najvažnejša njena naloga pa bodi, kmetovalce združiti ter jih dovesti do tega, da nastopimo združeni kot pomemben faktor ter zahtevamo takih naredeb in zakonov, ki kmetijstvu omogočijo dobičkonosen obstanek. To je naša najvažnejša naloga, ki glede imenitnosti presega vse druge. Da pa to dosežemo, mora glavna družba, kakor posamezne podružnice, z delovanjem nase pritegniti veliko število udov, ktere moramo s poukom itd. gospodarsko ojačiti ter organizovati. Če pogledamo zapisnike udov, najdemo da so mnogi, in to premožni kraji naše dežele še slabo zastopani, in da se število članov še prav lahko podvoji. Združeni in organizovani pa zahtevajmo vselej in pri vsaki priliki nam ugodnih izprememb sedanjih skrajno žalostnih razmer. V kmetijskem stanu je pa sedaj še preveč zaspanosti, starokopitnosti in nezaupnosti, zato delujmo vsi tisti, ki nam je mar za napredek našega stanu, da te ovire odstranimo. Posamezni udje in podružnice naj probujajo kmetijski narod, vнемajo naj ga z izgledi k napredku in s pridnim delovanjem naj ga pridobe za pristop k podružnicam. S tem da družbo krepimo, delamo za napredek kmetijskega stanu, in napredek bo naša sreča. Napredek pa ne bo prišel sam; priboriti si ga moramo z neprestanim in poštenim delom. Zato pač smemo reči: Sami si pomagajmo in Bog nam bo pomagal, sami si skušajmo priboriti srečno novo leto in Bog nam je bo dal!

Skušnje govedorejca.

Pod tem naslovom pri-
naša „Gospodarski Glasnik“
štajerske c. kr. kmetijske
družbe spis posestnika Thun-
harta, ki iznova spričuje
resnico, da ima pincgavska,
oziroma belanska goved vso
prihodnost in da ne pomaga
nobeno zaviranje, kajti last-
nosti te govedi so take, da
ji povsod zagotovijo prodi-
ranje. Na barvo gledati pač
dan danes ni več umestno,
ker je ta v resnici popol-
noma brezpomembna postala
tudi v kupčiji, za kmetovalca
pa celó. Kdor za zabavo
kmetuje, ta naj počne kar
hoče, kdor pa mora od kme-
tije živeti, za tega pa ne
sme biti merodajno to, kar
njemu ugaja, ampak ono, kar
donaša večji dobiček. Napo-
minjani spis slove:

V Vašem cenjenem listu
sem že večkrat našel raz-
prave o reji in o mlečnosti
pincgavskega plemena. Ker
sem tudi jaz eden izmed
onih kmetovalcev, ki se za-
nimajo za to živinsko plemo,
hočem objaviti svoje skromne
skušnje o reji in
mlekarstvu v obče
in osobito z ozirom
na pincgavsko
pleme, ne da bi
mislil, da so moji
nazori neomahljivi.

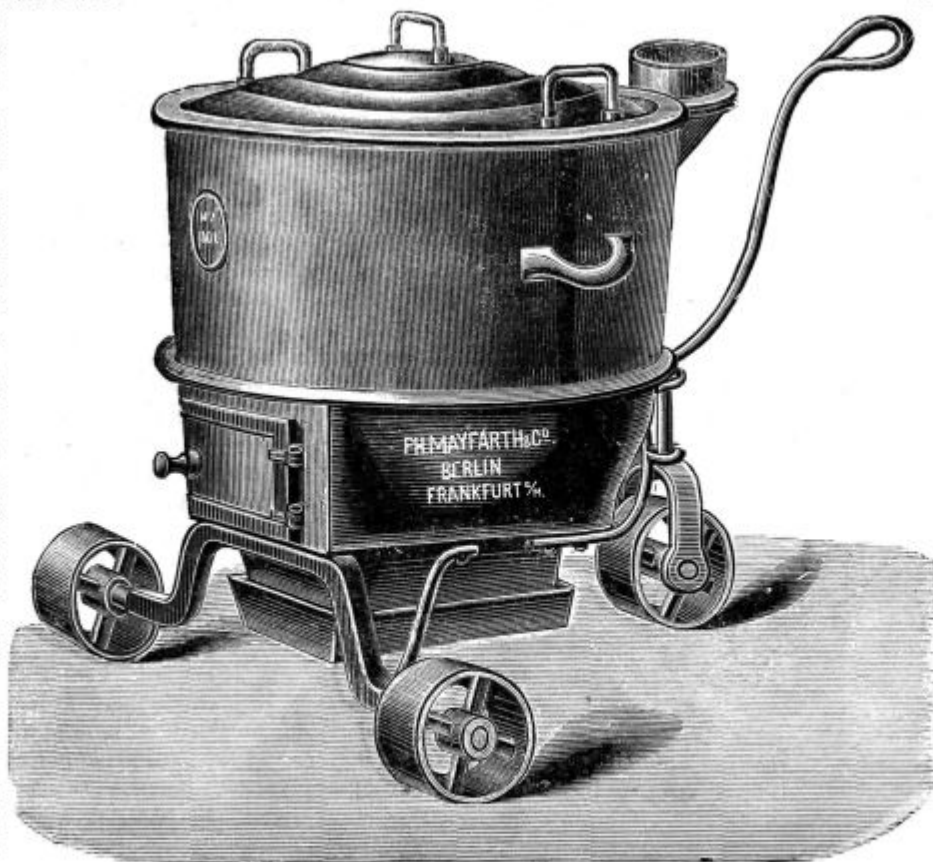
Jaz se že več
kakor 20 let pečam
s kmetijstvom in
sem redil, kakor
je tukaj navada,
pomursko plemo.
Moja častihlepnost
pa me je pripravila
do tega, da sem
imel v hlevu le po-
sebnost lepe krave
in ravno take bike.
Imel sem pred očmi
vedno le lepoto in
enakost v obliki,
kakor tudi čistost
plemena.

To prizade-
vanje se mi je tudi
precej posrečilo,
kajti dobil sem pri
razstavi v Trofajah
leta 1881. I. na-
grado za bike, pa
tudi pri drugih raz-
stavah prve nagrade za krave in jalovino (domača izreja).

odvisna od različnih slučajnostij in torej kmetovalec ne

Podoba 1.

Podoba 2.

Pri reji sem se vedno
trudil izrediti le takozvano
tržno živino. Ker je pomursko
pleme, kakor uči izkušnja,
med našimi štirimi štajer-
skimi plemeni v to svrho
najboljše, izvolil sem to. Po-
murska živina, katero imajo
skoraj povsod v političnih
okrajih Ljubno in Judenburg,
ima proti drugim plemenom
to prednost, da se v mla-
dosti hitro razvija in dobro
prenaša mrzle podnebne raz-
mere v naših visokih planinah.

Pomursko plemo je v
obliki že od mladosti lepo
razvito (nasproti muricodol-
skemu, katero vsled svoje vi-
sokosti v prvih letih navadno
ni lepo). Zato se prodá v
političnem okraju Ljubno
velik del volov v primeri z
njihovo težo za precejšnjo
vsoto (do 100 gld. in čez) v
starosti okoli 1½ leta.

Triletni lepi voli, ka-
keršni se dobijo v judenbur-
škem okraju, prodajo se v
dobrih letih za 300 do
350 gld. Starejši, do 6. leta,
pa se plačujejo komaj s
400 gld.

Pomurski voli dosežejo
torej od 1½ do
3. leta najvišjo ceno
nasproti murico-
dolski živini, ki je
navadno večja. Voli
tega plemena dose-
žejo največjo ceno,
kadar popolnoma
dorastejo. Pomur-
sko plemo sicer ne
daje posebno mnogo
mleka, vendar pa
dobro. Posebna pri-
kazena, ki se je po-
kazala na razstavah
preteklega leta pri
sv. Mihaelu in te-
kočega leta v Ju-
denburgu, se mora
imenovati to, da
imajo najlepše
krave, katerih telo
je brez vsake na-
pake, najslabša
mlečna znamenja;
med manj lepimi
kravami pomur-
skega plemena se
pa dobijo tudi dobre
dojilke.

Ker je cena
živine v veliki meri

more nikdar računati na gotov dohodek, ki bi se dal že prej določiti, poskusil sem tudi jaz pečati se zraven živinoreje z mlekarstvom. Ali kmalu sem prišel do prepričanja, da se ne more služiti dvema gospodoma, kakor pravi pregovor. Odločiti sem se moral, pečati se ali z rejo ali pa z mlekarstvom. V to svrhu sem postavil v hlev enako število pomurskih in pincgavskih krav, da bi se prepričal, katero izmed obeh plemen daje več mleka. Po dveletni skušnji sem uvidel, da dajejo pomurske krave na leto povprečno 3 do največ 5 litrov mleka dnevno, pri pincgavkah pa sem prišel povprečno na dan na 5 do 6½ litra mleka; vsled tega sem odstranil pomurčanke in si pridržal le pincgavke; izvolil sem si namreč gotovejši dohodek mlekarstva. Zraven sem redil toliko telet (telic in bikov), da mi ni bilo treba kupovati. Vsekakor moram zopet posebno poudarjati, da se upeljane pincgavske krave ob pričetku niso hotele privaditi in sem bil popolnoma zadovoljen še le s kravjim izpodrekom.

Dozdeva se mi, da so v teku let ravno iste poskušnje delali tudi mnogi drugi, posebno veliki posestniki na srednjem in spodnjem Štajerskem, ker se pincgavsko plemo vedno bolj razširja po Štajerskem, kar kažejo osobito okraji okolica Gradec, Czurtek, posebno pa Radgona.

Pincgavsko plemo se zelo hitro razvija, je zadovoljno s krmo, ima mnogo dobrega mleka in se dá vsled svoje lepe rasti prav dobro in hitro pitati. Kakor se razvidi iz moje knjižice, v kateri so zaznamovani uspehi poskušanj in v katero je vsakemu dovoljen vpogled, sem dobil od leta 1888. do 1894. povprečno množino mleka od ene krave 2500 litrov pri živi teži 450—550 kg.

Krave, ki dajejo manj kakor 2000 litrov mleka, se ne trpijo v hlevu. Omeniti moramo še, da se postavijo v hlev za molznice le krave s tretjim teletom. Prvenke kakor tudi krave z drugim teletom pridejo po letu na planino, po zimi pa na posestvo, na katerem se redi javlovina, ki dobi za hrano na polovico slame.

Krave v hlevu za molznice dobijo po letu zeleno klajo, po zimi pa seno in gomoljnice brez primesi druge krepčalne klaje. Posebno se gleda na krepčalno klajo 3—4 tedne pred otelitvijo; v tej dobi se tudi dobro izmiva vime in se mora natezati, prvič da se povzroči tvorba mleka, potem pa tudi, da se pripravi prostor.

Telice se pripustijo z 1½ do 1¾ leta. Pozneje pripuščati ni dobro, ker se pojajo navadno že s prvim letom in pozneje ne stojte več rade, ako preteče doba.

Ako hočemo izrediti, dobre molzne krave, telice ne smejo biti nikdar pitane; držati se morajo torej vedno pri ne preobili hrani, vendar ne tako, da bi bile ovirane v rasti; gledati se mora le, da ne dorastejo prezgodaj. Gledé reje in izbiranja plemena naj bo še opomnjeno: Ker so pincgavke najbolj sposobne kot molzne krave, ne gleda naj se preveč natanko na barvo in na bela znamenja, kajti pri takem postopanju se dostikrat oddajo najboljše teleta v mesnico, ker imajo preveliko znamenje. Opozorjam na znamenja simodolcev; pri tem plemenu so znamenja vedno popolnoma nepravilna, in vendar vsakdo spozna plemo. Prepričan sem, da bi posestniki simodolskega plemena, ako bi prestrogo gledali na barvo, nikdar ne bili povzdignili svoje živine do sedanje velikosti, teže in popolnosti.

V izbiri plemena sem zelo natančen, kajti telet prihranim le ⅓. Tele, ki se ima rediti, mora biti od dobro doječe krave, kakor tudi od bika, katerega je vrgla dobra krava. Posebno skrb je treba obračati na vzrejo bika, ker se plodovitost v mleku po navadi v največji meri podeduje na nasprotni spol (torej od dobre krave na bika in

nasprotno). Z ozirom na to načelo je vsekakor dostikrat jako težavno, pri izbiranju pravo zadeti. Tudi pri tem plemenu bi bilo namreč dostikrat pri najboljših molznih kravah marsikaj želeti v rasti; v hlevu imamo lahko prav dobre molzne krave, ki so pa manj prijetne oblike za oko. V to svrhu je neobhodno potrebno, da se vodi za plemeno živino posebna knjiga, v kateri je natanko dokazano, od kod prihaja žival.

Majfartove prevozne štedilne peči.

Že več let rabijo parilnike za pripravljanje krme, posebno za parjenje krompirja. Parilnik ima parni kotel ter eno ali dve kadi, kamor se dene krmilo. Iz parnega kotla se napelje par po cevih v kadi, da spari krmila. Parilnikov je sicer več vrst, vendar imajo vsi ta nedostatek, da se morejo rabiti le za parjenje. Sicer jih pa tudi zato niso povsod uvedli, ker so precéj dragi in potrebujejo precéj kurjave.

Zato opozarjamo na neko pripravo, v kateri se krmila lahko parijo ali pa kuhajo; to so prevozne štedilne peči, (glej pcd 1. in 2.) katere nekaj časa sem prodaja Majfart na Dunaju *). Ta peč se tudi lahko rabi za izvlačenje grenkih snovij iz volčjega boba, pa tudi za vse kuhe v gospodarstvu.

Prevozna štedilna peč ima zunajen obod ter notrjen kotel. V spodnjem delu obodovem je kurišče, pod tem predal za pepel.

V zgornjem delu obodovem visi kotel tako, da mu vroči plini prihajajo prav do roba ter tako obdajajo skoraj vso površino. Peč ima nastavek, na katerega se pritrdijo odvodilne cevi za dim. Ker se peč rabi za razne namene, je njen kotel surov ali pa posteklen (pološčen).

Ako hočemo pariti krompir, nalijemo v notranji kotel vode, približno za ¼ njegove prostornine, prav nad vodo vložimo sitasto dno in na to nasujemo krompirja. Ko voda zavre, uhajajo pare skozi sitasto dno med krompir ter ga sparijo, voda pa se odteka doli. Da moremo vodo vsak čas odtočiti, je na strani kotla pipa. Ako hočemo kako reč skuhati, tedaj seveda ne potrebujemo sitastega dna; skuha se v 15 minutah. Peči s pološčenimi kotli se tudi v mnogih obrtih lahko rabijo.

Ako hočemo volčjemu bobu odvzeti grenkih snovij, nasujemo ga v kotel do ¾ prostornine ter nanj nalijemo toliko vode, da stoji nad zrnjem, potem pa tako zakurimo, da voda zavre. Voda je pri tem postala taka, kakor gnojnica, in jo moramo odtočiti, doliti nove in zopet segreti. To se ponovi 2—3krat, dokler voda ne ostane čista.

Prevozne peči se lahko povsod postavijo, kurijo pa se z drvmi, s šoto ali pa s premogom. Dobivajo se v 16 velikostih, držeče po 25—400 litrov.

Opravila pri čebelnjaku meseca januarija.

Sem ter tja se nahaja zelo razširjena misel, da čebele zimske mesece spé. Ta misel je napačna. Čebele ne spe, zato potrebujejo hrane vsak dan. Rade pa imajo popolen mir; vsak nepokoj jim je škodljiv ter jih zapelje užiti obilnejše hrane nego je potrebujejo. Ker ne morejo iz panja, prisiljene so osnažiti se v njem; s tem pa ga seveda onesnažijo, in zaradi tega se jih lahko poloti neka driska ali griža, katera je čebelam silno silno škodljiva, tako rekoč kužnostrupena, ter pokonča brez števila panjev. Ta nezgoda se zabrani, če se pred izletna

*) Ph. Mayfarth & Co., Wien II., Taborstrasse 76.

žrelca denejo podolgaste dratene pletenice, da se čebelnice snažijo, ob toplih solnčnih dnevih ven in notri letaje, kar jim je ljubo, ker čebela je zelo snagoljubna živalca ter se v panju ne snaži, ako ni prisiljena. Ena taka pletenica zadostuje več panjem, ker ni treba, da bi se dajala vsem čebelam en dan, ampak en dan tem, drugi dan drugim. — Paziti je tudi treba, da do čebelnega stanu ne morejo miši, brglezi ali siničice, in če dohajajo, treba jih je, kakor se da, poloviti ali odpoditi. Koliko škode storijo čebelam miši, ker vsak panj pokončajo, v kterega pridejo, ve vsak čebelar; ptiči pa kljujejo na končnico ter čebele izvabijo, da jih požro. — Tega meseca kakor tudi svečana in sušca je treba narejati nove panje in stare popravljati, ker malega in velikega travna ima kmetovalec drugih opravil dovolj, mu torej posebno dobro služi, če ima v čebelnjaku vse pripravljeno, kar je treba vzeti v roke.

Opravila pri čebelnjaku meseca februarja.

Čebele nastavljajo zalego dostikrat že proti koncu tega meseca; tedaj je čebelarju treba skrbeti, da imajo dovolj vode. Potrebno je, izpred čebelnjaka odmetati sneg ali vsaj prostor pokriti s slamo, da čebele ne ostanejo v snegu in ne zmrznejo. Kdor še ni prepričan, naj zdaj pogleda, ali imajo celice še zadosti medu ali ne; pa pregleda naj naglo, da se zalega ne premrazi. Ko bi čebelam primankovalo živeža, naj se jim poklada med v satovju ali v nalašč zato pripravljenih posodicah. Kdor nima medu, lahko jim polaga kristaliziranega sladkorja. Ako so čebele panj ponesnažile, bodisi od znotraj ali od zunaj, treba jih je ob toplih dnevih poskropiti z mlačnim raztopljenim medom ($\frac{2}{3}$ medu in $\frac{1}{3}$ vode), da se privabijo iz panja in se tako osnažijo. Če se jim vsa nesnaga pusti in se jim ne da prilika, da se osnažijo zunaj, poloti se jih lahko griža, ktera večkrat mnogo panjev uniči ter je nevarna za ves stan. Ob hudem mrazu naj se odvrčajo solnčni žarki kolikor mogoče, zlasti od takih panjev, kateri imajo le eno steno morebiti celo iz prav tankega lesa. Kdor prezimuje panje po kleteh, ali sicer temnih krajih, naj jih postavi ob toplih pomladnih dnevih na zrak, da se z izletom osnažijo. Kmalu popoldne naj jih spet dene v navadne prostore.

Kako se dá pridelovanje lanu povzdigniti.

Že nekaj let sem nazaduje pridelovanje lanu. Mnogi kmetovalci, ki so pridelovali pred 10—15 leti lan tudi za prodajo, pridelujejo ga dandanes le še za domačo rabo; v drugih gospodarstvih se je pa ta panoga kmetijstva popolnoma opustila. V celem se toraj sedaj lanu prideluje mnogo manj kakor v prejšnjih letih. Vzrok nazadovanja v pridelovanju lanu se mora v prvi vrsti iskati v tem, da se rabi za izdelovanje obleke in perila bombaž. Za to se je prej rabilo laneno vlakno, in je bilo torej tudi mnogo več lanu treba.

Celo one množine lanu, ktere se še dandanes pridelujejo v avstrijskih tvornicah, n. pr. na Češkem, prihajajo večinoma iz inozemstva, osobito iz Ruske, ter se ne pridelujejo doma.

Na ta način pridejo velike vsote denarja, ali za bombaž ali za lan, v inozemstvo.

Našim kmetovalcem, ki so prej v mnogih krajih izdelovali iz domačega lanu ne le potrebno perilo, marveč tudi večji del svoje obleke za potrebo po letu, se zdi

mного bolj pripravno in prosto, da si kupijo potrebno tkanino iz bombaža in lanu. Na ta način se dá namreč izogniti delu, kterega zahteva sejanje, gojenje in pobiranje, kakor tudi predelovanje lanu; kmetici ni treba po zimi presti in po letu beliti platno. Trdi se tudi, da kupljena bombaževa tkanina ni tako draga kakor doma pridelano platno; tako se prihrani dela in navidezno tudi denarja. V resnici je pa stvar seveda vsa druga. Če tudi ni meter bombaževe tkanine tako drag kakor meter doma pridelanega platna, mora se vender jemati v poštev to, da se tanka bombaževa tkanina kmalu raztrga in se mora perilo ali obleka najmanj dvakrat do trikrat tolirati obnoviti, kakor če bi bila narejena iz trpežnega domačega platna. Mnoga dela, ktera zahteva izdelovanje domačega platna, kakor na pr. predenje, se sploh ne smejo tako visoko računati, kakor druga dela, ker zahtevajo iz ene strani le malo moči in ker se dajo iz druge strani izvršiti ob času, v kterem bi moral kmetovalec sicer lenobo pasti. Kaj naj počenja gospodinja z odrastlimi hčerami in deklami v dolgi zimi, osobito zvečer, ako se ne prede?

Kmetovalec mora gledati, da prideluje, kolikor mu dopuščajo razmere, vse poljske pridelke sam, ktere potrebuje, da izda manj denarja.

Pri nas, po hribovitih, pa tudi po ravnih legah, koder tla niso presuha, so zelo ugodne razmere za pridelovanje lanu. Kakor uči izkušnja se dá pridelati, ako se rabi dobro seme in se prav obdeluje, izvrsten surov pridelek, s kterim se troški gotovo bolje poplačajo kakor z žitom, ktero ne daje skoro nobenega dobička več, ker je žitna cena nizka. Zakaj ne bi naši kmetovalci v onih krajih, v kterih lan dobro stori, vsaj toliko pridelovali te rastline, kolikor se je doma potrebuje? Žensko osobje v kmetijskih hišah, kteremu osobito pripade delo, ki ga zahteva obdelovanje lanu, bi se s tem priganjalo k pridnosti in štedljivosti, in bi se prihranil marsikteri goldinar, kteri se izda sicer za kupljeno tkanino.

Lan pa ne bi dajal v kmetiskem gospodarstvu le koristi, ki prihaja iz vlakna, marveč se mora v poštev jemati tudi korist semena, ki daje ali tako ali pa kot ostanek pri izdelovanju olja kot laneni kravojci zelo dragoceno krepčalno klajo za jalovino, pitano in molzno živino. Pridelovanje lanu bi torej koristilo tudi pri rejii živine, na ktero bi morali naši kmetovalci osobito gledati.

Vzrok nazadovanja v pridelovanju lanu se mora nadalje iskati v tem, da se ravno pri tej vrsti gospodarskega dela ni vpeljala nobena zboljšava; vedno se še dela tako, kakor je bila navada v starih časih. Ko bi bili zaostali tudi v drugih panogah kmetijstva tako daleč, kakor v pridelovanju in izdelovanju lanu, potem bi ne mogli naši kmetovalci že dolgo več obstati.

Navadno pridelovanje lanu na deželi že pri pobiranju ne daje toliko pridelka, da bi se izplačalo delo. Lan je kmaj pol tako visok kakor bi moral biti, kajti premalo se gleda na izbiranje dobrega semena, tla se ne obdelajo primerno in rastline dostikrat ne najdejo one skrbi, ki je potrebna za prosoh. Surovi pridelek se pa potem še pokvari pri rosenju in beljenju, ki je zelo pomanjkljivo, in pri neprimernem sušenju na sušilnicah iz les. K temu se pridruži še drago trenje s trlicami. Jasno je, da pri takih razmerah pridelovanje lanu ne more dati koristi.

V naslednjem hočemo pokazati, kako je treba lan obdelovati, ako hočemo od njega imeti ne le glede množine, marveč tudi glede dobrote, povoljen pridelek.

Pridelujeta se dve vrsti lanu, namreč glavatec (Schliess- ali Dreschlein) in prezavec (Klang- ali Springlein). Prvi se pozna na tem, da ima višje, manj vejnato,

močnejše steblo, bolj trpežno vlakno, in da ima glavice, ki se ne razpokajo same od sebe, kadar dozori. Prezavec pa ima krajše, bolj vejnato steblo, tanjše, ne tako trpežno vlakno, zrele glavice pa pokajo same od sebe. — Glavatec se seje na pomlad kot prvi pridelek, prezavec pa po letu kot drugi pridelek.

Posebno vrednost ima le glavatec, ker more dajati večji pridelek. Prezavec je bolj postranskega pomena. Pridelovanje te vrste se priporoča le tam, kjer se gleda največ na pridelovanje semena za dobivanje olja.

Kar bomo v naslednjih vrsticah povedali, velja o glavatem lanu.

Lan hoče imeti za dobro prospevanje peščeno ali lahko ilovico; zelo težka, mokra ilovnata tla, kakor tudi suha, peščena ali zelo kamnita tla mu ne ugajajo. Kjer niso tla primerna, je pač bolje, da se ne bavimo s pridelovanjem lanu. Tla morajo biti močna, t. j. imeti morajo mnogo redilnih snovij v sebi, da jih uživajo rastline; ali nov hlevni gnoj se ne sme spraviti na njivo, ker pride z njim navadno tudi plevelno seme v tla, česar se je treba pri lanu skrbno varovati. Razun tega zgubi vlakno na svoji dobroti, ako se gnoji s svežim gnojem. Polje naj bo torej že prej pognojeno, nahajati se mora v stari moči. Najbolje je torej lan sejati po turščici, repi, podzemljah ali zelju. Zelo rad ima lan tudi preorana deteljišča in travnike. Taka polja niso le čista plevela, marveč podorana detelja, oziroma tratina, daje tudi prav izvrstno gnojilo. — Polje, ki je namenjeno za lan, bi bilo dobro dvakrat prav plitvo preorati takoj, ko se dotična okopavina spravi, potem pa v pozni jeseni globoko. S tem bi se plevel kolikor mogoče uničil. Ali čas redko kdaj dopusti tako obdelanje, ker se pobiranje predhodnega sadu navadno zakasni. Navadno nam bo torej mogoče, njivo po okopavini preorati le enkrat; to delo se pa mora na vsak način izvršiti jeseni, in orje naj se kolikor mogoče globoko. — Če se lan seje v deteljišče ali trato potem je dvakratno oranje prav lahko mogoče. Po zadnji košnji se pobere le zgornja plast in brazde se pustijo ležati, da se dobro osušijo. Kadar se je to zgodilo, prerahljajo se tla dobro z brano, potem se pa zopet pustijo, da se sušé; nazadnje se preorjejo globoko. Pri zadnjem oranju naj se delajo široki ogoni, da ostane kolikor mogoče manj jamčev.

Lan glavatec se seje kolikor mogoče zgodaj na pomlad, t. j. kakor hitro se tla toliko osušé, da se dajo obdelovati. Ako se zgodaj seje, klije seme bolj enakomerno, in nežne rastlinice se razvijejo veliko bolje, ako se nahaja še zimska mokrota v tleh; sploh ugaja hladno vreme v zgodnji pomladi lanu bolj kakor poznejša velika vročina in z njo združena mokrota. Iz tega vzroka je tako važno, da se laneno polje že jeseni globoko preorje, Pred setvijo naj se tla kolikor mogoče skrbno poravnajo, kamenje in tratina odstrani in neravnote se morajo kolikor mogoče zravnavati. Le potem se bodo rastline povsod enako razvile, kar je pri lanu posebne važnosti.

Velik vpliv na pridelek ima seme. Kdor seje le domače seme, čakal bo zaman na dobro žetev; rastline dosežejo, če tudi so druge razmere ugodne, komaj $\frac{1}{2}$ m visokosti, navadno zrastejo le 30—40 cm.

Naša, za blagor kmetijstva neumorno delujoča kmetijska družba naroči vsako leto ruski lan in ga oddaja po nižani ceni kmetovalcem, kateri se pa še vedno mnogo premalo poslužujejo ponujane jim ugodne prilike, pridobiti si dobrega lanenega semena. Rusko laneno seme daje lanena stebila visoka do 1 meter; pridelek je torej lahko dvakrat tolik, kakor če bi sejali domače seme. Tudi z

lanenim semenom, ki se dobiva iz doline Ec na Tirolskem, se doseže prav dober uspeh.

Množina, ki je potrebna za setev, je odvisna od tega, ali gledamo bolj na to da pridelamo nežno vlakno, ali na to, da je seme dobro. Kolikor tanše vlakno si želimo, tem gostejše bomo sejali, da ostanejo debela drobna in se ne razbilijo (ne postanejo vejnata). Ako pa hočemo pridelati popolnoma razvito seme, treba je redko sejati, da zrastejo krepka stebila, ki dajejo lepe glavice, pa debelo vlakno. Pri nas ne kaže, pridelovati posebno tanko vlakno; pred vsem se gre pač zato, da pridelamo trpežno platno za domačo rabo. Mi torej lahko združimo s pridelovanjem vlakna tudi gojenje semena. V to svrhu se potrebuje za hektar 224 do 240 kg ali za oral 130 do 140 kg semena.

Sejati se mora kolikor mogoče enakomerno. Seme se spravi pod zemljo prav skrbno z lahko brano tako, da ga ne ostane nekaj na površju, pa tudi da ne pride pregloboko v prst. Po brani se polje povalja z gladkim valjarjem, tako da pride seme v tesno zvezo s prstjo in da ostanejo tla v zgornjih plasteh vlažnejša. Po takem ravnanju bo seme enakomerno kalilo, kar je pri lanu posebno važno, sicer bi se rastline ne razvile enakomerno.

„Gospodarski Glasnik“.

Riparija.

Mnogo je prostih krajev in utic, s kterimi bi se bolje lahko okoristili nego se okoriščamo v resnici, kajti tje kaj posajamo vsakovrstne, večkrat malovredne rastline, samo da nekoliko pokrijemo kak gol zid ali pa napravimo nekoliko sence.

Med mnogovrstnimi rastlinami je najbolj priljubljena divja trta (*ampelopsis quinquefolia*). Ta raste res bujno, naredi kmalu in gosto senco, vstraja tudi mnogo let, ne donaša pa nikakega dobička. Ali pa imamo kako drugo trto, ktera bi bila boljša? Da, ta je v sedanjem času zelo čislana in hvalna ameriška trta „riparija“.

Ker je riparije več vrst in so nektare za nas manjše vrednosti, sadi naj se riparija *portalis* (gloire de Montpellier). Ta trta zraste močna in visoka.

Od vrste *rupestris* naj se sadi velikolista, ker močnejše raste in postane višja nego malolista. Malolista *rupestris* tudi rada dobi bledico in se jako grmi (veji). *Rupestris* ima to prednost pred riparijo, da bolje uspeva v bolj apneni zemlji in se kot podloga razvija primerno s cepičem, riparija pa ostane tanjša, kar pa nima posebnega vpliva na razvijanje cepiča. Te vrste uspevajo v naših zemljah dobro in jih trtna uš ne uniči. Od 3letne take trte se dobi mnogo ključev, kateri se prav lahko prodajo.

Vsako leto se trta obreže na 2 do 3 palce treh očes, in v kratkem je goljava ali utica spet obrastena. Tako se tudi mrčesi in druge živali ne morejo razmnožiti, kakor pri stalnih rastlinah, ker se tu trta vsako leto vnovič obreže in se vnovič obraste. Ker ta trta močno raste, naj se ji tudi pridno gnoji.

Ključki ali bilfe se v vsaki trtnici dobe prav po ceni.

Sadno drevje in trata.

Trata, t. j. rušina ali trava okoli sadnega drevja, je lahko škodljiva ali pa tudi koristna. Koristna je tamkaj, kjer je zemlja podvržena suši, na pr. na kakem bregu ali na peščenih tleh; škodljiva je pa v vlažnih legah, na zaprtih in na rodovitnih vrtih. — Iz tega po-

snamemo, kje moramo za trato skrbeti in kje jo zatirati okoli drevja. To pravilo pa velja le v obče, v posebnih slučajih se je pa treba ozirati še na marsikaj drugega, kakor na pleme in starost dreves, na spodnjo plast, na debelost in na rodnost zemlje itd. Staro drevje veliko lože prenese gosto travo, nego mlado. Češpljevo drevje na pr. prav dobro uspeva med trato, nasprotno pa češnjevo drevje v zarastenem svetu slabo raste.

Kakor na eni strani trata suhi zemlji pridružuje vlago, tako zopet v posebnih slučajih lahko izboljšuje vlažno zemljo, ker trava cdvaja preobilo mokroto. Ako imamo na pr. prav senčen in zaveten vrt s težko zemljo, ki postane, če hodimo po nji, trda kakor deska, potem je skoraj bolje travo pustiti, ker potem lahko hodimo po vrtu. Za drevje samo bi bilo seveda bolje, če bi bilo okopano.

V največ slučajih je pa priporočeno trato tik dreves odstraniti, in sicer toliko, kolikor daleč segajo veje, kajti v obče računamo, da segajo korenine tako daleč kakor veje in da je dobro, da koreninam nobena rastlina ne jemlje hrane.

Na suhih mestih, po bregovih in na slabih tleh je pa rast trave uže tako slaba, zato vzame koreninam malo hrane ter drevju koristi, ker pridružuje vlago, hladi zemljo ter jo varuje pred nalivi in vetrovi.

Razne reči.

— **Drevje ob gnojšču.** Gnojšče mora biti obsenčeno, sicer se gnoj slabo godi ter izgubi veliko svoje vrednosti. Če gnojšče ni uže samo na sebi na kaki senčni strani, imamo ga obsenčiti z drevjem. Za to pa ni vsako drevo dobro, ker ne uspeva. Skušnje so pokazale da v bližini gnojšča najbolje uspeva kostanjevo drevje in razne vrste topola. Tudi akacijev drevje je dobro, ima pa to slabo stran, da se mčno razraščá s koreninskimi poganjki, ktere je težko zatreti.

— **Merilo za vrednost hlapca.** Če hlapec pravi: „Konji mojega gospodarja,“ potem ni dosti vreden, ter ga odpusti; če reče: „naši konji,“ tedaj ga obdiži, ker je dober; če pa pravi: „moji konji,“ je pa izvrsten, in ga ni moči preplačati.

Vprašanja in odgovori.

(Dobro vemo, da se je ta predel v našem listu najbolj priljubljen, zato ga bomo tudi v novem letniku skrbno gojili ter kolikor mogoče popolne ter točne odgovore dajali ua došla nam vprašanja. Vse družabnike ter tudi naročnike »Kmetovalca« pa prosimo, naj nam prav pridno stavijo vprašanja gospodarske vsebine; pristavljamo pa, da bomo odgovarjali le na tista, ktera nam dojdejo s podpisom. V listu seveda ne bomo prijavljali imen. Na vprašanja, ki ne zanimajo splošno in na ktera se da odgovoriti z nekaterimi besedami, odgovarjati hočemo v listnici uredništva na koncu lista.)

Vprašanje 1. Nekaj mojega letčnjega mošta na zraku sčrni, ako stoji par ur v odprti posodi na zraku. Domnevam, da to prihaja od železa, ker sem rabil železno stiskalnico. Ali se da to popraviti, in če ne, je li poraben ta mošt za kis, in kaj je početi, da tudi kis ne bo sčrnel? (R. M. v Z.)

Odgovor: Da mošt sčrni, res prihaja od železa, ki je v njem raztopljen. Tak mošt popravite, ako ga na ta ali na oni način tako pretočite, da pride mčno z zrakom v dotiko. Pustite ga na pr. teči skozi kako cedilce v posodo, ki stoji globoko spodaj. Tako z zrakom pomešani mošt bode ves sčrnel. Sčrneli mošt čistite potem na običajni način z žolico (želatino) ali z beljakom in ga potem pretočite v zdravo posodo. Za kis

velja isto, vendar ta ne bo nikdar posebno šrn postal, ker nastala kislina nekoliko preprečuje barvanje.

Vprašanje 2. Kupil sem rabljen sodček 160 litrov vsebine, ktere ga sem najprej namakal z drozgo od slivovca več nego 2 meseca, ga izmival z vročo in mizlo vodo in potem sem ga še le napolnil z močnim slivovcem. Čez 3 mesece sem našel, da je slivovec v tem sodčku postal ne le preveč rumen, temuč tudi kalen, akoravno pravega okusa ni izgubil pri tem. Ščim očistim slivovec in mu odpravim nekaj preobilne barve? (Ž. v N.)

Odgovor: Žganje se čisti s precejanjem skozi oglje, k čemur je pa potrebno cedilo, ktere ga gotovo nimate. Precejanje pa barve vendar ne bo znatno popravilo. Najpriprostejše in najradikalnejše sredstvo, Vaš slivovec popraviti, bo prekuhanje; res bode pri tem izgubili nekaj žganja, a nova pijača bo tem izbornejša in močnejša. Sedanji Vaš slivovec tako ni dovolj močan, kar spričuje njegova motnost, ki je dokaz, da je v njem premalo vinskega cveta in zato niso vsa eteriška olja razstopljena ter žganje kalé.

Vprašanje 3. Hude nime so preteklo leto zadele naš kraj, tako, da večina gospodarjev nima potrebnega živeža in mnogo jih ni imelo niti semena za ozimino. Kam naj se obrne županstvo, da se odvrne preteča lakota? (A. R. v B.)

Odgovor: Županova, oziroma občinskega zbora naloga je poročati o takem položaju okrajnemu glavarstvu, ob enem pa obrniti se do deželnega in državnega poslanca Vašega okraja, da tudi oni storijo svojo dolžnost.

Vprašanje 4. Minulo leto je črv tako močno uničil žito po več krajih Notranjskega in Krasa, da mnogo gospodarjev ni pridelalo niti semena. Treba nam bo seme kupovati, zato vprašamo, kje in po kateri ceni se kupi 100 kg lepega semenskega ovsá in ječmena za jaro setev? (A. M. v D.)

Odgovor: Dobrega semenskega blaga, bodisi že ovsá ali ječmena, ni težko dobiti, in mogli bi Vam naznaniti mnogo naslovov. Bojimo se pa, da Vam bodo cene previsoke, h katerim bi prišla še vozarina. Če bi Vas bilo več skupaj, ki bi vsake vrste semena vzeli po cel vagon, potem bi se uže dalo kaj napraviti. Sicer imamo pa sem ter tja tudi v deželi dobro semensko blago, zato prosimo, da vsi oni, ki imajo napredaj semensko žito za jaro setev to prijavijo uredništvu našega lista, da sprejmemo prijave med „Mala naznanila“, kar nikogar nič ne stane. Sporočiti je treba množino in ceno. Ako pa kdo hoče z vprašalcem neposredno stopiti v dogovor, naj pa piše gospodu Andreju Magajni v Dolenjih Vremah na Notranjskem.

Vprašanje 5. Imam leto starega junca belanske pasme, ki grize sebi in drugi govedi rep. Soli dobi vsak dan. Je li kako sredstvo, s katerim se ta razvada odpravi? (J. M. v G.)

Odgovor: To ni razvada, ampak posledica prazne krme, t. j. take, kteri primanjkuje fosforovokislega apna. Krmite živini redno fosforovokislo apno, pa ne bo opustila le grizenja repov, žrenja cunj, lesa, gnoja itd., ampak se bo tudi uspešneje razvijala in redila.

Vprašanje 6. Imam hruševo drevo, ktero sem leta 1884. presadil. Poprj je rodilo, sedaj pa ne več. Kaj more biti temu vzrok in kaj naj naredim, da postane drevo zopet rodno? (F. Z. v Ž.)

Odgovor: Da Vaše hruševo drevo ne rodi, moreta biti dva vzroka, in sicer je morda drevo sedaj na slabem zemlji, ki ima v sebi tako malo redilnih snovij, da cvetje vsako leto odpade, ker drevd nima moči, da bi vzredilo plod, ali pa je zemlja prerodovitna, da drevo žene preveč v les. V prvem slučaju pomaga gnojenje, v drugem pa utegne pomagati posekanje enega dela korenin. Okoli drevesa se namreč naredi jarek meter od debla ter se posekajo vse korenine, ki segajo

vanj Če drevo preveč žene v les, Vas svarimo pred rezatvijo vej, kajti to rast lesa le še pospešuje.

Vprašanje 7. Želim kupiti **osipalnik**, pa ne vem, kje se dobi in koliko stane; zato prosim o tem obvestila. (A. P. na L.)

Odgovor: Izmed tvornic, ki izdelujejo kmetijsko orodje ter tudi osipalnike, je najbližja in najcenejša Luttenbergerjeva v Weizu na Štajerskem. Ker nimamo cenika pri roki, Vam ne moremo naznaniti cene. Sicer pa sedaj na Sorškem polju uže močno rabijo osipalnike, ktere gotovo doma naredijo. Zato prosimo, da se nam prijavi naslov domačega kovača, ki izdeluje osipalnike.

Vprašanje 8. Je li znana kaka trpežna ognjeporna **impregnacija skodel (šintlov)** in ali je kak stroj za izdelovanje skodel? (F. Ž. v P.)

Odgovor: Skodle se na več načinov ognjeporno impregnirajo, a najpreprostejši način je njih namakanje v apneni vodi (beležu). Za izdelovanje skodel je veliko vrst strojev. Glede zadnjih se obrnite na naslednje tvrdke: Tönnies v Ljubljani, Makso Korn na Dunaju (17 Hernalser Hauptstrasse 150) in Kirchner & Comp. tudi na Dunaju (1. Tuchlauben 14).

Vprašanje 9. Imam kravo, ki sedaj molze **grenko mleko**, ktero se ne da umesti. Kaj je temu vzrok in kako odpomorem? (F. J. v Ž)

Odgovor: Vzroki grenkemu mleku, iz kterega se le težko dá narediti surovo maslo, ki je pa žarko in neužitno, morejo biti različni, kakor na pr. krma, razkrojilive glive in notranje bolezni, zlasti v prebavilih. V zadnjem slučaju pride žolč s krvjo v mleko. Bolezen na jetrih je navadno vidna na kravi, in sicer je belo v kravjem očesu rumenkasto; isto tako kažejo tako barvo jezik, zobno meso, vime in sploh vsa tanka bela in malo obrastena koža po životu. Če dobite na Vaši kravi taka znamenja, potem pojdite k živinozdravniku, da Vam bo dal navod in zdravila za zdravljenje. Pismo se se tako reč ne da opraviti.

Gospodarske novice.

* S pričujočo, prvo številko pričenjamo XIII. letnik. To številko dobe iz upravnih razlogov vsi dosenanji udje in naročniki. Prosim, naj nam je nihče ne vrne, če tudi ne ostane v l. 1896. družabnik, oziroma naročnik listov. Drugo številko dobe brez izjeme samo tisti, ki plačajo do 31. januarja t. l. letnino, oziroma naročnino. Prav nujno prosimo, naj vsak, kdor lista sploh ali redno ne prejema, to precej pri družbi, oziroma pri upravnistvu reklamuje, ne pa pozneje, kakor se dosedaj pogostoma dogaja, da nam konci leta ob pobiranju udnine udje tožijo, da celo leto niso lista prejeli. Kaka pomota se pri družbi, kteri se je delo ogromno pomnožilo, prav lahko pripeti.

* Glede oddaje družbenega sadnega drevja opozorimo na razglas v pričujoči številki „Kmetovalca“ ter dostavimo, da se več nego 50 dreves ne bo prodalo nikomur, kajti drevnica je osnovana v prvi vrsti v prid malemu posestniku, in njemu se naročitve ne smejo prikrajšati. Ob ti priliki pa enkrat za vselej izjavimo, da pravica do brezplačnih dreves velja, kakor je samo ob sebi umevno, vedno le za tekoče leto (pomlad); kdor se te pravice ne posluži, ne more potem drugo leto tirjati dreves za prejšnje leto ali za več let nazaj. Dasi je to čisto naravno in se razume samo ob sebi, vendar smo prisiljeni to naglašati, kajti vsako leto nam dohajajo zahteve: Jaz lansko leto nisem vzel svojih štirih dreves, zato prosim

letos za osem, itd. Odgovarjanja na take zahteve nam povzročijo nepotrebno delo, kterega imamo spomladi i tako zelo veliko.

* Dne 27. in 28. decembra 1895. l. so se vršile na tukajšnji podkovski šoli običajne skušnje pred izpraševalno komisijo, kteri je načeloval vođa dr. vit. Bleiweis-Trsteniški, izpraševalca pa sta bila c. kr. okr. živinozdravnik A. Folakovski in učitelj E. Šlegel. Kovačev brez šole je prišlo 23, in sicer 14 Kranjcev, in 8 Štajercev. Prvikrat je prišlo k skušnji 18 kovačev, 4 so ponavljali skušnjo, ker so bili lansko leto pri skušnji propadli. 19 kovačev je naredilo skušnjo s povoljnim uspehom, eden je med skušnjo odstopil ter hoče priti v šolo, 2 kovača sta propadla in morata skušnjo ponavljati. Učencev podkovske šole je bilo sedem, šest Kranjcev, in eden Goričan. Vsi so imeli podpore, Goričan, ki je bil celo leto v šoli, je imel štipendij od dež. odbora goriškega. V podkovstvu so bili vsi učenci dobro izvežbani in so dobili diplome, iz mesogledstva je naredilo skušnjo šest učencev, in sicer 5 kovačev in eden poljedelec z Goriškega. Dva učenca nista bila izprašana, ker nista znala dovolj brati in pisati. Po uspehu skušnje se učenci vrste tako le: Mencinger Fran iz Mengša, okraja kamniškega, in Suhodolnik Ivan iz Stare Vrhneke sta dobila red „prav dobro“. Makuc Jožef Ciril iz Pevme na Goriškem, Križman Pavel iz Čateža, okraja krškega, Zupanec Mihael iz Vogelja, okraja kranjskega, Delak Alojzij iz Senožeč, okraja postojnskega, in Kastelic Fran iz Dobropolja, okraja postojnskega, so dobili red „dobro“. Isti red iz mesogledstva je dobil poljedelec Makuc Štefan iz Pevme na Goriškem.

* Program in poročilo kranjske deželne kmetijske šole v Grmu pri Novem Mestu za l. 1894/5 je vodstvo te šole ravno izdalo ter je priporočamo vsem onim, ki se zanimajo za to izvrstno in prekoristno šolo.

* Štajerski deželni odbor je predložil tamošnjemu deželnemu zboru načrt zakona, ki radikalno spreminja dosedanjí štajerski lovski zakon. V vseh vinorodnih okrajih, kterih je 23, naj se namreč opusti varstveni čas za zajca. V občinah, ki imajo od obdelane zemlje najmanj 5 % vinogradov, more občinski zbor, če dve tretjini za to glasujeta, proglasiti zajca za škodljivca, kterega sme vsakdo na svojem posestvu poljubno zatirati.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Razglas

o oddaji semena pravega ruskega lanu.

C. kr. kmetijska družba je letos zopet naročila pravega ruskega lanenega semena neposredno iz Rige ter ga bo oddajala kmetovalcem po Kranjskem vsled dobljene državne podpore po znižani ceni. Kdor torej hoče imeti kaj takega semena za bodočo pomladansko setev, naj se kmalu zgleda ustno ali pismeno v pisarni c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani, v Salendrovih ulicah št. 3. Naročnik mora priložiti nekaj za aro, da ob svojem času gotovo pride po seme. Kilogram semena stoji 15 kr. ali stari mernik 3 gld. 15 kr.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Naredbe glede oddaje družbenega sadnega drevja spomladi l. 1896.

1.) Vsaka podružnica mora naznaniti najkasneje do dne 1. februarja vsakega leta, ali zahteva za svoje ude brezplačno sadnega drevja.

2.) Tiste podružnice, ki to zahtevajo, morajo celo letnino oddati glavnemu odboru.

3.) Glavni odbor je dolžan, ako se družabnik o pravem času zgloši, prihraniti mu 4 drevesa, bodisi brezplačno (glej točko 1.) ali proti plačilu 25 kr. eno drevo.

4.) Za ta 4 drevesa se je zglošiti najkasneje do dne 15. februarja meseca pri glavnem odboru.

5.) Ker pa je očitno, da bode preostajalo drevja, vzprejemala se bodo do dne 1. marca naročila od udov tudi na več nego na 4 drevesa. Po 1. marcu bode odbor precej naznanil vsakemu naročniku, koliko dreves mu je moči dati. Pri določevanju dreves posameznim naročnikom se bode gledalo na to, da se skrči število dreves, če bo treba, najprej pri večjih naročitvah; tistim pa, ki naroče le do 20 dreves, osobito kmetovalcem, ne bode se skrčilo število dreves, če bo le mogoče izvršiti naročitev. Cena drevesu je 30 kr., izvemši one, ki jih omenja štev. 3.

6.) Od dne 1. marca dalje sme glavni odbor izvrševati vsa naročila, ako je še kaj drevja, in sicer po vrsti, kakor dojdejo. Cena enemu drevesu za neude je 60 kr.

7.) Vse navedene cene veljajo na mestu drevesnice, oziroma na mestu kolodvora ljubljanskega, in sicer z zavojem vred.

Opomnja: Letošnjo pomlad se bode oddajalo tudi pritlično drevje, to je tako, ki je pripravno za vzgojo pritličnih piramid.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

V a b i l o

k občnemu zboru podružnice c. kr. kmetijske družbe v Košani, ki bo v nedeljo, dne 19. t. m., popoldne po večernicah v šoli.

V Z P O R E D :

- 1.) Poročilo o podružničnem delovanju v l. 1895.
- 2.) Govor o ustanovitvi sirarske zadruge za podružnični okoliš. Poroča ravnatelj G. Pirc.
- 3.) Volitev enega uda v podružnični odbor.

Vabljeni so razven udov tudi gospodarji, ki se zanimajo za kmetijski napredek.

Jos. Rustja s. r., načelnik.

V a b i l o

na občni zbor podružnice c. kr. kmetijske družbe v Št. Jarneju, ki bode v nedeljo, dne 19. januarja t. l. popoldne ob 1/2 4. uri v šolskem poslopju v Št. Jarneju.

V Z P O R E D :

- 1.) Poročilo o podružničnem delovanju l. 1895.
- 2.) Poročilo blagajnikovo.
- 3.) Govor o škodi, ki jo povzroči vtihotapljanje hrvaških prasičev.
- 4.) Slučajnosti.
- 5.) Volitev novega odbora.

A. Wutscher s. r., načelnik.

V a b i l o k v e s e l i c i s s r e č k a n j e m,

ktero priredi podružnica c. kr. kmetijske družbe v Mošnjah dne 26. januarja t. l. v Zgornjem Otoku v prostorih g. A. Rozmana „pri Matičku“.

Pričetek ob 5. uri popoldne. Čisti dohodek je namenjen za podružnične smotre. Dobitki za srečkanje se hvaležno sprejemajo.

Odbor.

Št. 17.767.

R a z g l a s.

Glasom uradnih naznanil je med srbskimi prasiči v zapornem zavodu v Steinbruchu na Ogrskem nastala kuga v gobcu in na parkljih.

Deželna vlada zatorej razveljavlja tuuradni razglas z dne 29. julija t. l., št. 9918., ter iznova brezizjemno prepoveduje uvažati srbske prasiče iz Steinbrucha (Köbánya) na Kranjsko.

Prestopki te prepovedi se kaznujejo po zakonu z dne 24. maja 1882. l., drž. zak. št. 51., oziroma po § 46. občnega zakona o živinskih kugah in po izvršitvenem ukazu, izdanem k temu zakonu, drž. zak. št. 35. in 36. iz leta 1880.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 27. decembra 1895.

Št. 17875.

R a z g l a s.

Glasom uradnih naznanil se je pri nekterih prasičih, poslanih iz Debreczina na Dunaj, iznova dognalo, da so bolni za svinjsko kugo.

Zategadelj se uvažanje prasičev iz mestnega ozemlja Debrecinskega na Ogrskem na Kranjsko, ktero je bilo dopuščeno s tuuradnim razglasom z dne 20. decembra t. l., št. 17.213., razveljavlja ter se v zmislu tuuradnega razglasa z dne 3. julija t. l., št. 8510., spet brezizjemno prepoveduje.

To se razglša v izogib kazenskih nasledkov po zakonu z dne 24. maja 1882. l., drž. zak. št. 51., oziroma po § 46. občnega zakona o živinskih kugah in k temu zakonu izdelanega izvršitvenega ukaza, drž. zak. št. 35. in 36. iz leta 1880.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 30. decembra 1895.

Št. 101.

R a z g l a s.

Glasom uradnih naznanil je svinjska kuga v mestnem ozemlju Oseškem popolnoma ponehala.

Zategadelj se deloma razveljavlja tuuradni razglas z dne 8. avgusta 1895. l., št. 10.450., ter se iznova dovoljuje uvažati normalno težke pitane prasiče (z živo težo najmenj 120 kilogramov) iz gorenjega mestnega ozemlja, toda samo po železnici v mestno klavnico ljubljansko.

To se razglša z dodatkom, da uvozna prepoved z dne 9. julija 1895. l., št. 8895., za trgovinske prasiče pod 120 kilogramov žive teže iz vse Hrvatske in Slavonije še nadalje ostane v veljavnosti.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 3. januarja 1896.

Listnica uredništva.

A. R. v B. Zaradi vodnjaka se obrnite do c. kr. deželne vlade potom okrajnega glavarstva in na deželni zbor potom Vašega deželnega poslanca.

J. O. na V. Če ima kdo na Delenjskem prave hudanske kokoši, nam ni znano.

J. F. v S. Cesarskega žrebca v Vaš kraj sedaj ne bo mogoče dobiti. Za plemenega bika se pa zglošite, kadar bo oddaja razpisana v „Kmetovalcu“.

Fr. Z. v C. Mi Vam ne moremo drugega sveta dati, nego ta, da se v novič podaste k lokalnemu komisarju za agrarske operacije. Njega prosite, da zadevo v tek spravi. Prejšnji lokalni komisar je gotovo na to zadevo pozabil, sedaj je pa premeščen iz Notranjskega na Dolenjsko ter ima druge posle.

A. L. v P. Pošljem Vam spis, po katerem morete posneti, kakšno travno zmes bo najbolje sejati. Pri Vaših razmerah je pa zavisno od sreče, če se bo nje prva setev sponesla, kajti več tednov stoječa voda mlade rastlinice kaj lahko zaduši.

J. K. v D. Če ima Vaš junček oba dela, če tudi enega pod kožo, potem je gotovo dober za pleme. Zgodi se pa, da ima le polovico — kar pa more dognati strokovnjak, potem je pa bolje takega junca rezati.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah štev. 3.

Št. 1. V Ljubljani, 15. januarija 1896. Leto XIII.

Tržne cene.

Deželni pridelki:

V Ljubljani, 15. januarija 1896. (Izvirno poročilo.)

Semena: Domača detelja, novo blago gld. 32.— kr. do gld. 34.— kr.; nemška detelja (lucerna) gld. 40.— kr. do gld. 50.— kr.; gorenjska repa gld. 36.— kr.; laneno seme, domače ozimno gld. 11.50 kr.; konopno seme gld. 13.50 kr. do gld. 13.70 kr.; kuminovo seme gld. 33.— kr. do gld. 34.50 kr.

Fižol: Rudeči ribniški gld. 10.— kr.; rudeči Hrvat gl. 9.50 kr.; prepeličar (koks) gld. 11.— kr. (Vse cene semen in fižola veljajo za 100 kg čistega blaga, kakor ga kmetovalci pripeljejo na prodaj.)

Suhe češplje: v dimu sušene gld. 14.— kr. do gld. 15.— kr. brez dima sušene gld. 18.— kr. do gld. 19.— kr.

Orehi domači: gld. 12.— kr. do gld. 13.— kr.

Ježice nove: gld. 5.— kr. do gld. 5.50 kr. za 100 klgr.

Med: od gld. 24.— kr. do gld. 25.— kr.

Kože: Goveje, težke nad 40 kg po gld. 34.— kr. do gld. 36.— kr.

„težke od 30 do 40 kg “ 28.— “ “ “ 30.— “

„lahke “ 27.— “ “ “ 28.— “

(Te cene veljajo za 100 kg in sicer za kože izdelane po tukajšnjih običajih z rogovi vred. Bikove kože po 31 kr. klgr.)

Telečje kože: 55 kr. za kg.

Kozličeve kože po gld. 1.— kr. do gld. 1.05 kr.

Svinjske kože: Čiste, brez napak 27 kr. za kg.

Druge vrste 15 do 20 “ “ “

Kože lisic po gld. 3.— do 5.—

„kun “ 4.— “ 8.— za par.

„dihurjev “ 2.— “ 2.10

„vidr “ 10.— “ 12.—

Kože zajcev po 15 do — gld. za 100 komadov.

Pepelika (potošl) po gld. 15.— kr. 100 kgr.

Žito:

V Ljubljani, 11. januarija 1896. Pšenica gld. 8.— kr., rž gld. 7.50 kr., ječmen gld. 6.50 kr., oves gld. 7.— kr., ajda gld. 7.50 kr., proso gld. 6.50 kr., turšica gld. 5.50 kr., leča gld. 12.— kr., grah gld. 12.— kr., fižol gld. 12.— kr., seno gld. 2.50 kr., slama gld. 2.70 kr. (Vse cene veljajo za 100 kgr.)

Na Dunaji, 13. januarija 1896. Pšenica gld. 7.29 kr., rž gld. 6.44 kr., ječmen gld. 6.— kr., oves gld., 6.43 kr., turšica gld. 4.75 kr. (Vse cene veljajo za 100 kilogramov.)

V Budapešti, 13. januarija 1896. Pšenica gld. 6.93 kr., turšica gld. 4.46 kr., oves gld. 6.11.

Prodaja se

(8—1)

hiša s hlevom

in dvema vrtoma

v lepem kraju na Gorenjskem poleg železniške postaje.

Naslov pove kupcem uredništvo „Kmetovalca“.

3 zlate,
15 srebrnih
svetinj,
12 častnih in
priznanskih
diplom.

Franc Iv. Kwizda.

Varnostna

znamka.

Kwizdov

restitucijski flujid

c. in kr. priv. umivalna voda za konje.

Cena 1 steklenki 1 gld. 40 kr. av. v.

30 let v porabi v dvornih hlevih ter v največjih vojaških in drugih hlevih kot krepilo pred in po velikih štrah-pacij, pri zvinenju in izpahnenju, pri trdih nogah i. t. d. Usposoblja konje za izredne uspehe v treningu.

(1—1)

Pazi naj se na
gorenje
varnostno znamko
in naj se
izrecno zahteva

Kwizdov
restitucijski flujid.

Glavna zaloga:

Okrožna lekarna
Korneuburg pri Dunaji.

Se dobi v vsih
lekarnah
in
droguerijah
na Avstro-
Ogrskem.

Deteljno seme.

Ker je podpisana družba prepričana, da se je obraniti predenice (žide) v detelji le tedaj, ako se seje čisto seme ukrenila je posredovati tudi letos svojim udom nakup zanesljivega detelnega semena.

Tisti udje, ki hočejo tedaj tako seme, naroče naj ga pri podpisani družbi, ter naj prilože vsaj polovico zneska. Družba naročila bo le toliko semena, kolikor bo naročenega.

Naročeno seme je pregledano od c. kr. pregledovalne postaje na Dunaji,
1 kigr. prave francoske lucerne (nemške ali večne detelje) stoji 60 kr., 1 kigr. debelozrnat domače t. j. štajerske, rudeče detelje stoji 56 kr. Naročila se sprejemajo samo od udov.

Vreče in vožnji listi se ne zaračunajo.

Opomnja. Cene postavljene so tako nizko, da cenejši ni mogoče dati »poštenega« semena »brez predenice«. Ker je ponujano seme dvakrat čisteno in le odbrano debelo seme, zadostuje polovica semena v primeri s drugim cenim a slabim semenom, zato je kupec tega semena na vsak način na dobičku. Naročila je prijaviti (15—1)

c. kr. kmetijski družbi kranjski v Ljubljani.

O vporabi Barthelneve apnene klaje

podajamo od mnogo nam došlih tu nekoliko priznanj:

Vaš preparat sem pod osebnim nadzorstvom za poskušnjo krmila, kateri se je pa popolnoma obnesel ter Vas prosim, pošljite mi ga nemudoma še 10 kg.

*** 25. septembra 1895.

Baronica Melanija Redl.

Vaša apnena klaja obnese se pri molznih kravah, posebno pa pri mladi govedi proti vsakem pričakovanju dobro, tako, da sem se odločil. Vašo apneno klajo še nadalje rabiti. Ista bila je preiskana pri c. kr. kmetijski poskuševalni postaji. Sem z uspehom prav zadovoljen in upam, da bo Vašo apneno klajo kmalo vsaki živinorejec rabil.

*** 26. decembra 1894

Th. Jaritz, grajščinski oskrbnik.

Usojam se Vas prositi, da mi zopet dopošljete ** kg fosforovega kislega apna za krmitev telet. Z dosedanjimi vspehi krmenja z apnom pri mladi živini sem zelo zadovoljen.

*** 16. avgusta 1895.

Hinko Bauer, oskrbnik.

Vaše fosforovo kislno apno je izvrstno, posebno letos ko krma ni imela nikakega fosfata in apna v sebi, bil je vspeh Vašega apna pri govedi izboren. Tudi sem opazil, da si je živina zelo opomogla in veliko več mleka dajala.

*** 15. majnika 1894.

J. Schornböck, gozdar.

Prosim pošljite mi še ** kg Vaše apnene klaje. Smo zelo zadovoljni z Vašo apneno klajo in jo (bomo se vedno več naročili, ker se je uspeh te klaje očitno pokazal, priznamo, da je Barthelnova apnena klaja ena najboljših.

*** 19. junija 1895.

J. Schornböck, gozdar.

Prosim zopet za ** kg apnene klaje. Zadnja pošiljatev se je prav dobro obnesla. Imel sem kravo, katera je vsled premembe krme tako lizava postala, da je vsako cunjko požrla. Po prav kratkem krmljenju z Vašo apneno klajo ji je takoj lizavost prešla in se tudi mleko pomnožilo.

*** 16. februarja 1895.

Florijan Šveiger.

Pri vseh poskusih se Vaša apnena klaja najbolj obnese in opažam, kako izvanredno služi ista za krmljenje govedi, prasičev kakor tudi kuretnine. Ker imam v dobrih uspehih najboljše priporočanje, prosim, pošljite mi še 200 kg Vaše apnene klaje.

*** 3. avgusta 1895.

Em. Sykora, c. kr. poštar.

Prosim pošljite mi nemudoma še 100 kg Vaše apnene klaje koja se pri moji živini tako izvrstno ponaša

*** 24. junija 1895.

Em. Kluzacsek, najemnik grajščine.

Prosim, da mi z obratno pošto pošljete 50 kg Vaše apnene klaje. Dosedanji uspeh je jako povoljen

*** 23. majnika 1895.

Ant. Weinhard, oskrbnik.

Prosim, pošljite mi nemudoma 20 kg apnene klaje koja se pri moji kuretnini tako izborna ponaša.

*** 24. junija 1895.

A. Kirchlechner, posestnica.

Prosim, pošljite mi zopet 50 kg Vaše izvrstne apnene klaje.

3. februarja 1895.

Miha Hojas, oskrbnik.

Z poslano apneno klajo, s kojo sem napravil poskus pri moji živini, sem na vso moč zadovoljen. Kravam in prasičev ugaia prav dobro, kokoši jo prav radi jedó in je uspeh viden.

*** 4. avgusta 1895.

Gundizalijo Neumayer, župnik.

Z Vašo apneno klajo, koja sim rabil celo preteklo leto, dosegel sem pri živini nepričakljivi uspeh.

*** 15. novembra 1895.

Lovro Floh, župnik.

Vaša apnena klaja ugaja živini izborna.

*** 17. Sajnika 1894

H. Heckel.

Prosim, pošljite mi nemudoma 100 kg Vaše apnene klaje. S poskusno pošiljateljivo sem zelo zadovoljen.

*** 25. oktobra 1894.

Emil Leithner.

Prosim uljudno, da mi pošljete 50 kg apnene klaje, koje poskusi imajo izborni uspeh.

*** 4. junija 1895.

Wiljem Sobotka, nadgozdar.

Z prvimi 100 kg Vaše apnene klaje, koje sem vzel za poskušnjo, sem prav zadovoljen, ker pri kravah se je pomnožilo mleko; tudi pri konjih in drugi govedi se spoznava korist te izvrstne krme. Prosim Vas torej, pošljite mi še 200 kg Vaše fosforovo kisle apnene klaje.

*** 15. novembra 1894.

Vinko Weichselbaum.

Prosim, pošljite mi nemudoma 50 kg Vaše apnene klaje. S poskusom sem zelo zadovoljen; kokoši začele so takoj valiti in moje dveletno žrebe dobiva tudi močnejše kosti.

*** 27. februarja 1895.

Matija Majerpeter.

S poslano fosforovo kislno apneno klajo sem prav zadovoljen; napravil sem poskušnjo le pri dveh govedih pri katerih se je pa ta krma prav dobro obnesla. Pošljite mi je nemudoma še 200 kg ker hočem vso svojo goved s to krmo krmiti.

*** 3. februarja 1895.

Josip Gruber, veleposestnik.

Prosim, pošljite mi še 50 kg apnene klaje po poštnem povzetju s kojo sem na vso moč zadovoljen. *)

*** 9. novembra 1895.

Franjo Danter.

Razpošilja se po pošti ali pa po železnici. 5 kg po pošti za poskus stane 1 gld. — 100 kg 16 gld. — iz zaloge na Dunaji.

— Prospekti zastoj.

Mihael Barthel & drug, Dunaj X, Keplergasse 20.

Dopisuje se slovenski.

(5—1)

*) Originalna pisma so na ogled v administraciji.

Mayfartha in drugov premakljive štedilne kotlene peči

za kuho in parjenje živinske krme, krompirja itd., kakor tudi za drugo kuho in perilo. Zelo uporabne za peke, mesarje, maslarje in milarje, za kemična podjetja, kakor tudi za vsako drugo domačo porabo. Kurila se porabi zelo malo; postavi se ta peč lahko na vsakem kraju. Prave so le tiste, katere imajo izdelano trdkino znamko. — Zahteva naj se tudi cenilnik za slamoreznice, stroje za rezanje repe in krompirja, vsakovrstne stiskalnice, robkače za turščico, žitočistilnice, trijerje, stikalnice za seno in slamo, gepelje in mlatilnice.

Ph. Mayfarth & dr.

Dunaj, II., Taborstrasse 76 — Tovarna kmetijskih strojev.

Obširni ceniki z mnogobrojnimi priznanskimi pismi zastoj.

Prekupi in zastopniki se iščejo.

(11—1)

Gozdni pašnik

da se v najem za 1896. l. — Ceni se 40 gld.; spada pod kataster
Col in Vodice. (20—1)

Natančneje se poizve pri

Iv. Pipanu, gozdnemu oskrbniku na Planini pri Vipavi.

Krepak vrtnarski učenec

se vzprejme takoj. Učenec dobi prosto hrano in stanovanje in se
mu je učiti tri leta. (19—1)

Ponudbe naj se pošiljajo pod naslovom:

A. Mohar, vrtnar pri gospodu J. Deklevi v Postojini.

Kathreiner
KNEIPP^{ova} SLADNO KAVO

Se dobi povesod - ½ Kile za 25 kr.

Kaj je
Kathreiner

Kneippova sladna kava?

To je zdrava hišna in družinska pijača, ki se izdeluje v Kathreinerjevih tovarnah ter ima podoben okus kakor prava bobova kava. Poleg drugih prednostnij se ta sladna kava že potem okusu odlikuje pred drugimi takimi izdelki.

Kathreinerjeva kava je najokusnejša, najzdravejša in najcenejša primes k bobovi kavi. Ona je čisto prirodni plod v celih zrnih in se rabi z velikim pridom namesto cikoriije in drugih zmletih tvarin, ki se h' kavi mešajo, o katerih se pa kupec ne more prepričati, iz česa da so; uradne preiskave so pa dokazale, da

so taki kavini nadomestki dostikrat z raznimi pritiklinami popačeni. Iz začetka se vzame ena tretjina Kathreinerjeve in dve tretjini prave kave; pozneje pa vsake polovico.

Tako postane kava veliko bolj zdrava in tudi mnogo cenejša. Kathreinerjevo kavo priporočajo najimunitnejši zdravniki, vsaki dan je bolj obračunana kot zdrava redilna pijača v javnih zavodih, kakor tudi v stotisočernih družinah. Dobra je pa tudi »čista«, to je, brez primesi bobove kave, ker je zdrava, lahko prebavljiva, redilna in ob enem okusna jed.

Vsaka vestna gospodinja in mati, vsak prijatelj kave, ako mu je mar za lastno zdravje, naj rabi odslej Kathreiner-Kneippovo sladno kavo.

Le na to naj vsak pazi, da ne bo goljufan s kakim ničvrednim ponarejenim izdelkom, zato naj jemlje le izvirne bele zavoje z varnostno znamko, kakor se tu na strani vidi, ter z imenom:

Kathreiner!

Pozor! Bodite previdni in ne pustite se prekaniti. Pristna „Kathreinerjeva kava“ ima vedno enake, bele zavoje in se nikdar ne prodaja odkrita in na vago.

Mala naznanila.

Vsak od e. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak natis. Neudje plačajo za objave med „Malimi naznanili“ po 5 kr. za vsako vrsto in vsak natis. Denar je naprej poslati.

Prave harcarske kanarčke, koje sem za pleme direktno iz Harca dobil in me stanejo samci po 30 gld., samice pa po 3 gld., brez zaboja in poštine. Jaz prodajam od te pasme kanarčke dokler jih bo kaj za oddati, in sicer samce po 5 gld., samice po 2 gld. Zaboj in poština se zaračunajo posebej. Naprodaj imam tudi več drugih reči tičočih kanarčkoreje. M. Ambrožič v Mojstrani, pošta Dovje, Gorenjsko. (1)

Bika 2 leti starega, jako lepega in sposobnega za pleme ima naprodaj Jurij Gašperlin v Šmartnem, pošta Cerklje na Gorenjskem. (2)

300 centov lepega sena ima naprodaj Ant. Zaman, posestnik v v Dobrovški Vasi, pošta Škocjan, Dolenjsko. Cena izve se na licu mesta. (3)

Več sto mernikov ajdovih plev ima naprodaj Franc Ježek posestnik na Poljanah pri Št. Vidu nad Ljubljano (4)

Dve kobile, 1 šimla 4 leta stara, 167 cm visoka in 1 fuksa 5 let stara 172 cm visoka, pingavske pasme, sti naprodaj po primerni ceni pri Jakobu Skoku, posestniku v Pristavi pri Mengšu. (5)

Neoženjenega vrtnarskega pomočnika

išče podpisano vodstvo. Plača znaša 23 gld. na mesec. Prosto je opravljeno stanovanje, z potrebno kurjavo ter svečavo. Vrtarskemu pomočniku je skoro izključljiva dolžnost ta, da učenca pri praktičnih delih v sadjarstvu, v ameriških matičnjakih, ter v trtnici, kakor predelavec navaja. Kdor ni v stanu s spricalom dokazati, da je v sadjarstvu ter trtarstvu šolsko izobražen, naj za službo ne prosi.

Prošnje sprejema podpisano vodstvo do 8. februarja, službo je nastopiti 15. februarja t. l.

Vodstvo dež. vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu pri Novem mestu, dne 5. januarja 1896. (7-1)

Vse stroje za kmetijstvo

ZLASTI POSEBNOSTI
je dobiti le
PRI TVRDKI IG. HELLER.
STISKALNICE za SENO, SLAMO
in druge reči,
HIDRAVLJIŠKE STISKALNICE,
diferencijalne
VINSKE STISKALNICE,
NOVE TRTNE ŠKROPILNICE
PO VERMORELU,

SAMODELUJOČE TRTNE ŠKROPILNICE iz BAKRA
z zračnim pritiskom.

Novo malne za sadje in sadne stiskalnice.

Peči na par za krmo, stroje za grozdje robliati, sušilnice za sadje in zelenjad, robkače za turščico, trijerje, mlatilnice, slamoreznice itd.

Sestavni deli iz vlitiga železa, surovi in prirejeni, za vse stroje.

Vse to prodaja pod najugodnejšimi pogoji z jamstvom in daje na poskušnjo (17-1)

IG. HELLER na Dunaji

II/2, PRATERSTRASSE št. 49.

Bogato ilustriran 192 strani obsežen cenik v slovenskem in nemškem jeziku se pošlje zastonj.

Prekupci se iščejo.

—● Pred nakupom ponarejenih reči se svari! ●—

NAZNANILO!

Udano podpisani umetni in trgujoči vrtnar, daje na znanje slavnemu p. n. občinstvu in svojim častitim naročnikom, da je njegov, bogato ilustrovan cenik za leto 1896 ravno kar izšel ter se razpošilja na zahtevanje franko in zastonj. V zalogi ima vsakovrstne zelenjadne, poljske, travne in cvetlične semena; lepotne grmiče, borkovce, vrtnice (Gartenrosen), rastline za gorke in mrzle sobe, gomolnatih in čebulnatih rastlin; šopke, vence in raznovrstnih drugih predmetov, sploh vse v njegovo stroko spadajoče reči.

Naročila izvršuje točno, natančno in po najnižjih cenah.

Za obilno obiskovanje prosi z najodličnejim spoštovanjem

Alojzij Korsika,

umetni in trgujoči vrtnar v Ljubljani, Tržaška cesta.

(18-1)

Wilhelm Klenert

prej Klenert & Geiger

1. štajerska drevesnica za sadno drevje in vrtnice
— v Gradcu —

(Ta drevesnica pripoznana kot ena najboljših in najbolj vredjenih v Avstriji.)

Priporočamo veliko in izborno zalogo:

Vrtno, visokodebelnatih in pritličnih; **sadnega drevja**, visokodebelnatiga in pritličnega ter piramide, spalirje, kordone in enoletne požlahnitve; **divjakov in podlag za pritlikovce**; **jagodnega sadja**; **lepotilnega drevja in grmovja**, **drevja** (16-1) **za drevorede** itd.

Razpošiljatev pravilno imenovanih oeplov vseh vrst sadja.

— Cenike je dobiti zastonj in franko. —

„Kupi pri velikem trgovcu, a ne pri malem!“

To velja sosebno za mojo trgovino, kajti le tako velika trgovina kakor moja ima vsled nakupa ogromnih množic blaga proti takojšnjem plačilu malo stroškov, kar je slednjič le kupovalcu na korist.

Krasni uzorci se pošiljajo zastonj na zasebne kupovalce. Zelo obsežne uzorčne knjige, kakor jih še ni bilo, dobe krojači nefrankovane. (13-1)

— Blago za obleke. —

Peruvijen in dosking za visokoč. duhovščino, predpisano blago za c. kr. uradniške uniforme, tudi za veterance, požarne brambe, telovadce, livreje, sukno za biljarde in igralne mize, prevleke za vozove, lodne, tudi nepremočne za lovške suknje, perilno blago, potne pléde od 4 do 14 gld. itd.

Vredno, pošteno, trpežno, čisto volneno sukneno blago in ne cene cunjje, ki niti niso vredne krojaškega dela, priporoča

JAN. STIKAROFSKY

v BRNU (Avstrijski Manšester).

Največa tovarniška zaloga v vrednosti 1/2 milijona goldinarjev.

—♦♦ Pošilja se le po povzetji. ♦♦—

Svarilo! Agentje in krošnari radi prodajajo svoje malovredno blago pod imenom „blago Stikarofskega“. Da se takem sleparijam v oko pride, javim, da tem ljudem sploh svojega blaga ne prodajam.